

Evaluering

Østre Agder 2006-2015

HISTORISK GJENNOMGANG

Arendal juli 2015

**SAMARBEID
PÅ TVERS
I ØSTRE AGDER**

Historikk Østre Agder

Innhold

Historikk Østre Agder	2
Innledning.....	2
Bakgrunn for etablering av Østre Agder	3
Gjennomgang av virksomheten i Østre Agder basert på årsmeldingene	5
Arbeidsåret 2007	5
Arbeidsåret 2008.....	5
Arbeidsåret 2009	7
Arbeidsåret 2010	10
Arbeidsåret 2011	12
Arbeidsåret 2012	15
Arbeidsåret 2013	16
Arbeidsåret 2014	20
Arbeidsåret 2015 fram til august.....	25
Oppsummering.....	30

Innledning

I styremøtet i juni 2014 Sak 46/14 **Evaluering av Østresamarbeidet**

gjorde styret følgende vedtak:

Sekretariatet skal iverksette en gjennomgang av virksomheten i Østre Agder med sikte på å utarbeide et beslutningsgrunnlag for videreutvikling av samarbeidet basert på klare beslutningslinjer og en formelt vedtatt organisasjonsstruktur der mandater for grupper med delansvar inngår. Ambisjonen skal være å skape et fleksibelt og utviklingsorientert Østre Agder som skal kunne bistå kommunene innenfor felt det ønskes etablert interkommunalt samarbeid. Under arbeidet skal en søke bistand fra KS Agder.

Sekretariatet får inntil kr.100.000 fra posten til konsulentbistand på ansvar 880115 for å kunne innhente en ekstern analyse av Østre Agder, sett i forhold til arbeidsmetoder og arbeidsoppgaver i andre sammenliknbare kommunesammenslutninger.

Bakgrunnen for at saken ble reist var et initiativ fra ordfører Per Kristian Lunden i Risør. Rådmennene drøftet dette med grunnlag i behovet for og rammer omkring en styrket struktur

på organiseringen av Østre Agder. Deres konklusjon var at virksomheten hadde vokst ut over de organisatoriske rammer samarbeidet bygget på og at en evaluering derfor var nødvendig. Derfor fremmet de dette forslaget overfor styret som fikk enstemmig tilslutning.

Denne historiske gjennomgangen inngår i evalueringsarbeidet. Intensjonen bak notatet er å bidra med en oppsummering av utviklingen basert på opplysningene som framkommer i årsberetningene.

Bakgrunn for etablering av Østre Agder

Virksomheten i 8K ble avsluttet våren 2006, men med en ambisjon om å etablere en ny regional samarbeidsarena. Derfor møttes rådmennene i Arendal rådhus 8.september 2006. De kom fram til følgende forslag til fundament for det nye samarbeidet **Østre Agder 2015**:

1. Arbeidsform

Rådmennene vil foreslå at Østre Agder 2015 blir en arena for strategiske drøftinger knyttet til regionens utvikling hvor det arrangeres to større møter hvert halvår. Ett møte hvor organisasjons- og næringsliv inkl. Høgskolen/ Universitetet i Grimstad inviteres/involveres i tillegg til det politiske og administrative miljø i kommunene. Ett møte som begrenses til politisk og administrativ ledelse.

2. Arbeidsutvalg

Til å forberede møtene vil det være nødvendig med et arbeidsutvalg. Dette kan bestå av ordførerne, rådmennene, begge deler eller et utvalg av ordførere eller rådmenn eller begge deler.

Fylkeskommunen forutsettes inkludert på linje med kommunene i denne sammenheng.

I all beskjedenhet regner rådmennene at det vil være naturlig å gjøre en jobb i denne sammenheng, men arbeidet i arbeidsutvalget vil opplagt legge politiske føringer i forhold til hvilke saker som settes på dagsorden i stormøtene.

Arbeidsutvalget konstituerer seg selv.

3. Kostnader

Det vil være nødvendig å bruke noe ressurser på arbeidet hvis det skal være mulig å oppnå noe. I første rekke vil dette være ressurser til å sette i gang ulike typer forsknings- og utredningsarbeider. Så vel høgskole-/universitetsmiljøene som ulike typer rådgivende konsulenter vil være aktuelle i denne sammenheng. I tillegg vil det koste å hente inn ressurspersoner til å holde foredrag m.v.

Sekretariatsarbeidet må i tillegg godtgjøres.

Rådmennene er av den oppfatning at kr. 10,- pr. innbygger pr. år er nødvendig for å få resultater av arbeidet. Bevilgning fra fylkeskommunen forutsettes da å komme i tillegg.

Arbeidsutvalget må ha fullmakt til å disponere midlene.

4. Sekretariat

Rådmennene vil anbefale at sekretariatet legges til den kommunen som har lederen for arbeidsutvalget. Sekretariatsoppgaven forutsettes godtgjort innenfor den økonomiske ramme som er nevnt i pkt. 3.

5. Oppstart, deltakelse og varighet

Det legges til grunn at Østre Agder 2015 startes opp fra 1.1.2007, og fortsetter så lenge kommunene finner det hensiktsmessig.

Rådmennene la på dette grunnlag fram følgende forslag for fellesmøtet med ordførere og rådmenn:

Ordførere og rådmenn i Østre Agder kommunene samt fylkeskommunene samlet til møte i Åmli 3. november 2006 anbefaler kommunene/fylkeskommunen å vedta et videre Østre Agder samarbeid under navnet ” Østre Agder 2015 ” slik det er beskrevet i notatet her. Herunder anbefales kommunene å stille til rådighet kr. 10,- pr. innbygger pr. år.

*Det første styret
fra høyre Tellef
Olstad, Åmli,
Oddvar Skjaiaa
(observatør)
Aust Agder fk,
Maja Tvedt
Berli, Vegårshei,
Svein Harberg,
Grimstad, Torill
Rolstad Larsen,
Arendal, Jan
Dukene,
Tvedestrand,
Lars Lauvhjell,
Risør, Sigmund
Pedersen,
Froland.*

*Jan Oddvar
Eikeland,
Gjerstad er ikke
med på bildet.*

Gjennomgang av virksomheten i Østre Agder basert på årsmeldingene

Arbeidsåret 2007

Aktiviteten i samarbeidet var fra starten beskjedent slik at arbeidet i praksis kom i gang i mars 2007. Da hadde Arendal kommune stilt kommuneplanlegger Ole Jørgen Etholm til rådighet som sekretær med bakgrunn i at ordfører Torill Rolstad Larsen var leder i arbeidsutvalget. Det første ordinære møtet var i mai i Risør. Viktige saker var i starten Regionplan Agder, den nasjonale Regionmeldingen og felles innsats for å få på plass ny E18. Det var to møter til i året der blant annet ATP-samarbeid ble drøftet. Ellers var arbeidet for å sikre sykehuset i Arendal allerede på dette tidspunkt en aktuell sak som styret tok fatt i. Det samme var ønsket om at regionen samlet skulle støtte oppunder UiA Campus Grimstad.

Konstituerende møte for valgperioden 2007-2011 var den 19. november 2007. Der ble ordfører Maya Twedt Berli fra Vegårshei kommune valgt til leder. Samtidig vedtok møtet: *Ut fra hensynet til kapasitet og av praktiske hensyn tillegges sekretariatsfunksjonen til Arendal kommune.* Samme dag var det en felleskonferanse for politisk ledelse i medlemskommunene der fokus var på arbeidskraft og utfordringer i arbeidsmarkedet.

Samtidig vedtok styret å etablere forum for samarbeid innen helse- og omsorgsområdet med helse- og sosialsjefer eller tilsvarende som medlemmer.

Høsten 2007 vedtok Grimstad kommune å trekke seg ut av samarbeidet.

Arbeidsåret 2008

I starten av 2008 ble samarbeid på nye tjenestefelt reist. Det første som kom opp var felles løsning for overformynderi for de kommunene som ønsket det. Arbeidet med å etablere dette pågikk ut året 2008.

Samtidig erkjente alle kommunene at de hadde en utfordring knyttet til skolerresultater. Derfor ønsket kommunene en felles innsats for å oppnå forbedringer. En valgte en satsning på å øke leseferdigheten. Dette ble manifestert gjennom at alle kommunene tok i bruk LUS (leseutviklingsskjema) og ved etablering av et omfattende tilbud for etterutdanning og videreutdanning knyttet til leseopplæring rettet mot lærere i grunnskole. Arbeidet startet med seminaret: *På vei mot 2015... Felles utfordringer og felles løsninger for skolesektoren i Østre Agder.* Risør ivaretok sekretariatsansvaret for leseopplæringsprosjektet.

Referatene viser at noen kommuner ønsker en sterkere satsning på interkommunalt samarbeid, mens særlig Froland ønske å begrense omfanget. Deres skepsis bunnet i at de var redd for en utvikling i retning av Østre Agder som et "4.forvaltningsnivå". De andre opplevde ikke at samarbeidet var så omfattende at det kunne lede til en slik uønsket utvikling.

I samferdselssektoren hadde en oppmerksomheten rettet mot KS 1 for framtidig utbygging av E18 Tvedestrand - Arendal. Østre Agder regionen, sammen med Aust-Agder fylkeskommune, sørget for å stå godt samlet i arbeidet for å realisere dette viktige samferdselsprosjektet. Kommunene hadde tett kontakt og samordnet seg ved uttalelse til KVVU for prosjektet. Synspunktene fra kommunene framkom gjennom en egen brosjyre. Samarbeidet omkring E18 la grunnlag for den ualminnelig raske planprosess for dette store prosjektet.

Parallelt var allerede på dette tidspunkt fokus på sammenkobling av Vestfoldbanene og Sørlandsbanen ett viktig mål for Østre Agder.

Østre Agder bidro med en rekke medlemmer til ulike arbeidsgrupper som ble etablert under arbeidet med Regionplan Agder. Planarbeidet fikk mye oppmerksomhet i styremøtene.

Deltakerkommunene pekte på behovet for stram økonomisk styring ved interkommunal tjenesteyting. Som en konsekvens av dette ble det enighet om at en skulle ha en budsjett-drøfting for interkommunale virksomheter før budsjettarbeidet startet der alle deltakende kommuner fikk presentert premisser for budsjettarbeidet. Rådmennene har på dette grunnlag en drøfting av hvilket nivå en skulle legge seg på i det videre budsjettarbeidet.

Myklandsbrannen i 2008 fikk et etterspill i Østre Agder. Det var ulikt syn på hvordan brannen var håndtert og hvordan eierkommuner har et ansvar for hvordan de omtaler interkommunale tjenester i media. Saken viste utfordringen knyttet til mediestrategi for interkommunale virksomheter. I en periode i 2009 var det og fare for at Østre Agder brannvesen kunne komme til å stå overfor ett regresskrav, men her ble det inngått et forlik som innebar dekning av advokatutgifter og ingen ting ut over dette.

Agderforsknings evaluering av virksomheten i 2008

I 2008 inngikk Østre Agder en avtale med Agderforskning om å foreta en analyse av det interkommunale samarbeidet innenfor rammen av Østre Agder 2015. Intensjonen var å skape en politisk og administrativ forankring av virksomheten. Alle kommuner unntatt Froland mente at en slik styrket forankring vil bidra til ryddige forhold mellom kommunene som eiere og Østre Agder 2015.

Agderforskning skulle bidra med diskusjonsgrunnlag for drøfting av felles målsettinger for arbeidet. Oppsummere pågående samarbeidsfelt. Redegjøre for kommuneplanenes formuleringer om interkommunalt samarbeid. Gi regionale myndigheters syn på regionalt samarbeid. Samt drøfte hvilke utfordringer en møter for lokalt folkestyret ved samarbeid i regionråd.

13.mai 2008 la de fram sine konklusjoner. De anbefalte en prosess der målet var å skape en felles plattform for hvilke oppgaver og hvilken organisering det interkommunale samarbeidet i "Østre Agder 2015 skulle ha. Videre var de opptatt av hvilke eksisterende samarbeidstiltak som skulle integreres i Østre Agder. Hvor fleksibelt skulle samarbeidet legges opp og hvordan skulle samarbeidet styres? Kriteriene for samarbeidet måtte avklares gjennom vedtekter der en avklarte den juridiske forankringen. I tillegg til dette var de opptatt av sekretariatsfunksjon og finansiering.

Den endelige rapporten fra Agderforskning analyse ble presentert for de folkevalgte i kommunene på Tyholmen hotell 12.november 2008.

Styreleder Maya Twedt Berli tok ansvar for gjennomføring av en detaljert kartlegging av interkommunale samarbeidstiltak. Dette arbeidet munnet ut i heftet Samarbeid på tvers i Østre Agder som ble distribuert til politisk og administrativ ledelse i de deltakende kommuner.

Aktivitet 2008

	Antall møter	Antall saker
Ordfører/rådmannsmøter	6	36

Arbeidsåret 2009

Særlig sentralt i årets arbeid var videreføringen av leseprosjektet som nå i tillegg til grunnskolene også involverte barnehager. Dette for å skape godt grunnlag for framtidig leseopplæring. Tilbakemeldingen på prosjektet var positivt fra alle kommuner. Det var i tillegg fokus på å få på plass leseplaner ved deltakende skoler. Det overordnede målet for arbeidet var å sikre systematikk i leseopplæringen. Regionen valgte å drøfte skoleresultatene i fellesskap med bakgrunn i at alle opplevde å ha utfordringer.

Samarbeid om barnevern ble drøftet, men ble da vurdert til å være lite aktuelt.

Med bakgrunn i regionens deltakelse i OSS (overordnet strategisk samarbeidsutvalg) med Sørlandet sykehus HF ble Østre Agders samarbeid på helsefeltet tema for årets folkevalgsamling. Samlingen var 18.februar for både politisk og administrativ ledelse med den nasjonale Samhandlingsreformen som hovedtema. Oppfølgingen av den nasjonale helsereformen ga grunnlag for et felles prosjekt for regionen der også Nissedal og Fyresdal ble invitert til å delta. De har siden blitt holdt orientert om prosjektet uten å delta aktivt før de i 2014 da de valgte å benytte seg av KØH-tilbudet.

I 2009 ble Grimstad en uformell samarbeidspart i arbeidet for å iverksette Samhandlingsreformen. Kommunene fikk ansvar for sikre at involveringen av egne fagmedarbeidere skulle være sterk. Dette har senere preget arbeidet med oppfølging av reformen. Østre Agders satsning på helse har gitt grunnlag for betydelig kompetanseoppbygging. Kommunene bestemte at 50 % av midlene de ble tildelt til Samhandlingsreformen over Statsbudsjettet skulle benyttes til fellesprosjektet i regi av Østre Agder. Samarbeidsprosjektet ble forankret i alle deltakende kommuner gjennom forpliktende vedtak i samsvar med kravet i vedtektene. Mot slutten av året ble sekretariatet gitt fullmakt til å engasjere prosjektmedarbeider for samhandlingsprosjektet på timebasis. Intensjonen var på et seinere tidspunkt å komme tilbake til en permanent sekretariatsløsning for arbeidet. Det ble etablert en blandet politisk/fagligadministrativ gruppe til å lede arbeidet oppfølging av reformen. Samtidig med iverksettingen av prosjektet ble kontakten med Sørlandet sykehus HF styrket. I løpet av året ble det også rettet en politisk henvendelse til ledelsen ved Sørlandet sykehus HF med krav om at kvalitet og kapasitet ved sykehusene i landsdelen skulle bevares.

Finanskrisen ble tema i samarbeidet med bakgrunn i regjeringens ønske om å bruke kommunesektoren aktivt under arbeidet for å håndtere den internasjonale krisen. Gjennom Harald Danielsens posisjon som leder av rådmannsutvalget i KS ble Østre Agder holdt løpende orientert om situasjonen. Styret var aktive for at regionen skulle bli tildelt ekstraordinære midler i samferdselssektoren.

Felles overformynderi for Arendal, Åmli, Vegårshei og Tvedestrand ble etablert.

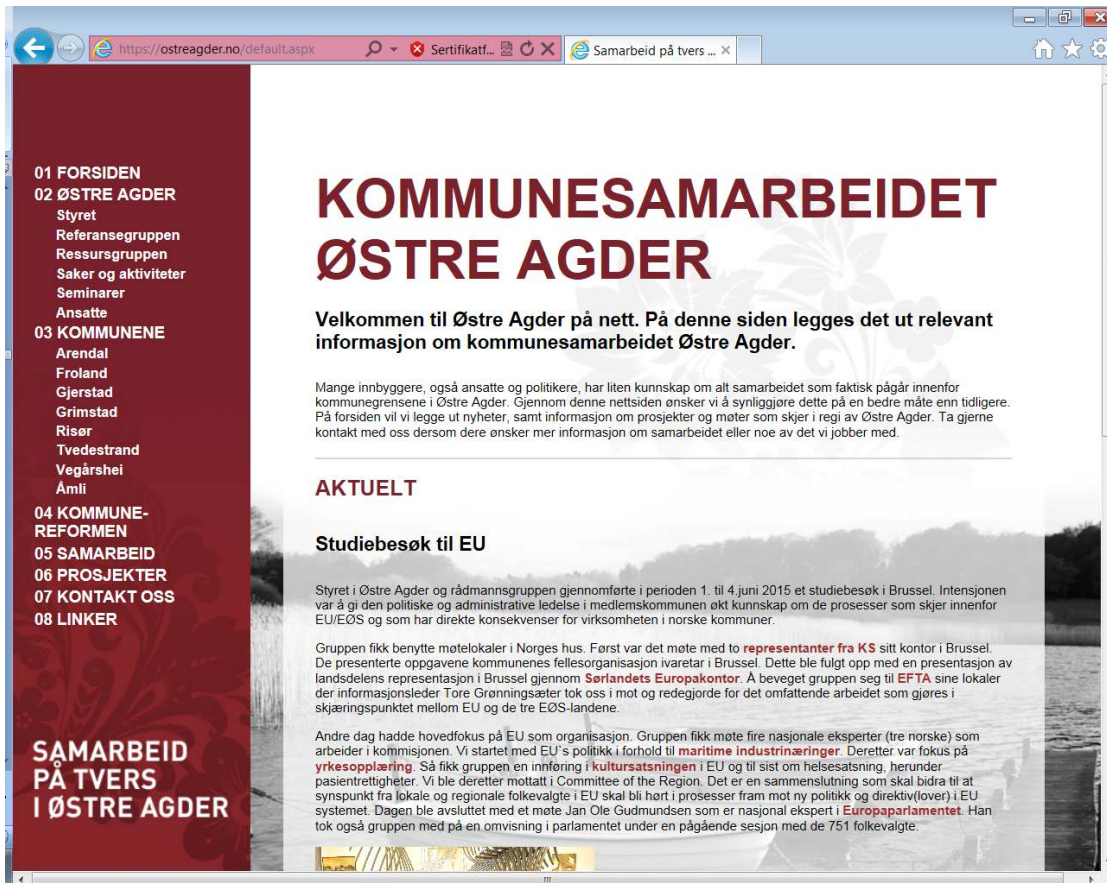
Styret mottok en uformell kontakt fra Grimstad v/ordfører om eventuell ny deltakelse fra Grimstad i samarbeidet. Dette forble i året på sonderingsnivå.

Med unntak av Froland ga medlemskommunene sin tilslutning til en viljeserklæring for samarbeidet:

- Østre Agder er et samarbeidsforum for de kommuner som undertegner viljeserklæringen.
- Østre Agder skal være kommunenes prioriterte arena for strategisk samhandling og dialog knyttet til utviklingen i regionen, herunder bl.a. regional infrastruktur, påvirkning av nasjonale og regionale myndigheter og tjenesterettet interkommunalt samarbeid.
- Kommunene i Østre Agder har etablert interkommunale samarbeidsløsninger knyttet til en rekke områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon. Kommunene erkjenner at interkommunale løsninger bl.a. kan bidra til økt ressurseffektivitet og fremme høyere kvalitet i tjenesteproduksjonen. Kommunene ønsker derfor å ta i bruk samarbeidsløsninger i økt omfang der hvor dette er naturlig.
- Kommunene forplikter seg til å se på den eksisterende porteføljen av interkommunale samarbeidsaktiviteter og -organer med sikte på å vurdere sammenslåing der hvor dette fremstår som formålstjenlig.
- Det skal ikke etableres noen nye interkommunale samarbeidsløsninger mellom enkeltkommuner i Østre Agder uten at en fellesløsning er blitt vurdert.
- På kort sikt skal den strategiske dialogen om utviklingen i regionen fokusere på følgende temaer/satsninger/prosjekter:
 - Regionplan for Agder
 - Utredning om fylkesstruktur
 - Transportplanlegging
 - Bedrede skolerresultater

Med grunnlag i viljeserklæringen ble arbeidet med vedtekter igangsatt. Grimstad ble invitert til å delta i arbeidet. I møte 20.april 2009 ble forslaget til vedtekter behandlet i styret før oversendelse til medlemskommuner for godkjenning. Der ble det vedtatt å foreslå at ordfører skal være kommunens representant i styret. Det ble videre foreslått at rådmennene skulle være referansegruppe for arbeidet i Østre Agder og at det skulle velges en leder for denne gruppen. Det har med begrunnelse i praktiske hensyn blitt rådmann i den kommunen som har styreleder som ivaretar funksjonen. Kommunene ble gitt en frist til 30.juni 2009 for behandling av forslaget til vedtekter. Navnet ble formelt endret fra Østre Agder 2015 til bare Østre Agder. På mange måter tok samtidig Østre Agder skrittet fra å være et prosjekt til å bli en etablert institusjon. Ny styremodell tok til å gjelde fra styremøtet 17.august 2009 da vedtektene var godkjent i medlemskommunen. Samtidig ble det bestemt at sekretariatet skulle styrkes fra å være basert på refusjon av brukte timer til å utgjøre 50 % stilling, besatt av en medarbeider fra en deltakende kommune med resten av sin stilling i kommunen. Sekretæren fra Arendal kommune skulle fortsette fram til at dette var ordnet. Den sekretariatsløsningen styret ønsket innebar at sekretæren skulle ha to kontordager i uken i kommunen som hadde styreleder. Av praktiske grunner ble det nødvendig å legge sekretærfunksjonen til Arendal kommune.

Det ble videre vedtatt at det skulle etableres hjemmesider for Østre Agder. Styreleder fikk ansvar for å utarbeide nettsider og logo for samarbeidet. Selskapet Nettkroken ble engasjert for å etablere disse, som siden har vært virksomhetens viktigste informasjonspunkt, overfor allmennheten.

Østre Agders nettsider

Visitorslandet var en viktig orienterings- og drøftingssak i året. Kontakten med den virksomheten er seinere videreført gjennom jevnlige orienteringer.

I 2009 var det og en dialog med Aust-Agder fylkeskommune vedrørende finansiering av Programfag til utdanning. Gjennom dette arbeidet fikk en til en løsning som tilfredstilte både kommuner og fylkeskommune. En annen sak som ble aktualisert i løpet av året var ordningen med midtskyss. Arbeidet med dette og skyssreglementet løp videre inn i 2010.

Styret fikk orientering om Fullcity ulykken der deler av kystlinjen ble utsatt for alvorlig forurensning. Østre Agder brannvesen og IUA (Interkommunalt utvalg for akuttforurensning) fikk skryt for den utmerkede måte de hadde håndtert denne alvorlige forurensningssituasjonen.

Videre drøftet en mulighetene for harmonisering av vedtekter for de regionale næringsfond og styrket kontakt med UiA.

18. september ble det avholdt seminar for den politiske ledelse i medlemskommunene med tema LEVEKÅR. Etter konferansen var det enighet om at levekårsutfordringene, herunder omfattende bruk av trygdeytelser var et tema som regionen må jobbe sammen om. Dette med bakgrunn i at det er en felles utfordring. Østre Agder ønsket å holde fokus på levekårsutfordringene, men i ettertid er dette i liten grad fulgt opp. Det tilskrives liten administrativ kapasitet.

Høringsutkastet til Regionplan Agder Med overskudd til å skape forelå i september. Sekretariatet fikk av styret i oppdrag å utarbeide et felles saksgrunnlag for behandling av høringsutkastet i kommunene. Det var opptil kommunene om de vil benytte dette i sin videre behandling. Samtidig avga styret for Østre Agder en egen uttalelse til regionplanforslaget. Her ble det blant annet understreket at planforslaget måtte avklare hvilken rolle som Arendal flyplass Gullknapp skulle ivareta, og at etablering av Vitensenter for landsdelen måtte prioriteres.

Styret for Østre Agder ble utfordret av Arendal kommune til å delta som en partner i gjennomføringen av Arendalskonferansen. Styret påtok seg dette, men involveringen har blitt begrenset til at styret tidlig er blitt presentert for programmet og at styremedlemmer og medlemmer i referansegruppen har deltatt på arrangementet.

I arbeidet med E18 så presset kommunene og fylkeskommunen på for å få lagt fram en KS-1 fra Statens vegvesen. De fikk på plass en prosjektleder og en referansegruppe for arbeidet med representasjon fra de to berørte kommunene og øvrige kommuner i Østre Agder. Om nødvendig var kommunene villig til å gå inn med midler til planlegging. De var i tillegg villig til å strekke seg langt for å oppnå en hurtig kommunal planbehandling.

Arendal kommune sørget for å presentere forsøksprosjektet Alternativ til vold for de andre medlemskommunene. Her får overgripere i nære relasjoner oppfølging med sikte på å forebygge at det oppstår nye volds og trussel situasjoner.

Aktivitet 2009

	Antall møter	Antall saker
Ordfører/rådmannsmøter	7	30

Arbeidsåret 2010

Stortinget vedtok at kommunene ble ansvarlig for at det eksisterte et krisesentertilbud for kvinner og menn. Medlemskommunene sammen med Grimstad vedtok å løse denne oppgaven i fellesskap. Tilbudet ble gitt gjennom en videreføring av det eksisterende krisesenteret i Arendal som kommunene også tidligere har bidratt økonomisk til.

Styret tydeliggjorde det ansvaret regionens representant i OSS har for å ivareta hele regionens interesser i kontaktarbeidet overfor Sørlandet sykehus HF, og for å sørge for tilbakemelding fra arbeidet til referansegruppe og styre. Samtidig ble behovet for sterkere involvering av kommuneoverleger poengtert.

Alle kommunene unntatt Froland sluttet seg til viljeserklæringen knyttet til samarbeid ved gjennomføring av Samhandlingsreformen. Froland mente dette ikke var nødvendig, mens de andre vurderte behandlingen som viktig for å sikre forankringen av arbeidet med Samhandlingsreformen i politisk valgte organ. Med grunnlag i vedtaket i 2009 om innleie av bistand på timebasis ble Harry Svendsen fra Durapart engasjert. Fra 1.august 2010 fikk dette en mer fast form ved at en leide han inn i 40 % stilling. I løpet av året ble ledelsen av prosjektet flyttet fra en blandet politisk administrativ til en ren administrativ gruppe med betegnelse prosjektgruppe. Samtidig var det et sterkt fokus på å informere kommunene om regjeringens forslag til nytt lovverk knyttet til helse- og omsorgstjenester i kommunene, ny lov om folkehelse og nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015. Det ble etablert undergrupper for samfunnsmedisin, for folkehelse og forebyggende tjenester, samt eldremedisin, tung habilitering og rehabilitering. Initiativ for å få på plass en stilling som felles Samfunnsmedisiner ble tatt av alle kommunene. Froland ga beskjed om at dette ikke var aktuelt for dem. I året omtales også for første gang en strategiplan for Sørlandet sykehus HF. Østre Agder - samarbeidet utarbeidet og oversendte felles høringsuttalelser til

- forslag om Strategiplan 2012 – 2014 for Sørlandet sykehus HF
- regjeringens forslag til ny lov om helse – og omsorgstjenester i kommunene
- ny lov om folkehelse
- forslag til ny nasjonal helse – og omsorgsplan 2011 – 2015.

Vinteren 2010 tok Arendal kommune initiativ til å endre sekretær for samarbeidet. Kåre Andersen overtok ansvaret fra Ole Jørgen Etholm som gikk tilbake til sin ordinære stilling. Samtidig ble stillingen økt til 50 %. Den nye sekretæren fikk raskt på plass hjemmesider for virksomheten i Østre Agder.

Fylkessammenslåing var et aktuelt tema i året, men her prioriterte styret direkte kontakt mellom den fylkeskommunale gruppen som utredet dette og kommunestyrer/bystyrer. Samtidig valgte kommunene å utarbeide et felles saksgrunnlag som kunne legges til grunn for behandlingen i kommunen. I saken la en til grunn at en ønsket å avvente befolkningens syn gjennom folkeavstemningen.

Styret var ikke tilfreds med den nye organisasjonsmodellen for Østre Agder. De hadde et ønske om at alle i referansegruppen(rådmennene) skulle gis anledning til å delta i styremøtene. Organiseringen ble endret slik at dette ble ivarettatt.

Stor innsats ble lagt ned i Leseprosjektet både i deltakende skoler og i støttegruppen. Samtidig la reduserte statlige rammer for etter og videreutdanning begrensninger på hvor mange som kunne delta og hvilket tilbud de kunne få. I perioden 2008-2010 deltok nesten 70 lærere i videreutdanning med fokus på leseopplæring (30 vektall). Konklusjonen var at skoler som jobbet systematisk og har leseplaner oppnår styrkede resultat.

Kommunene stod overfor et krav om oppfølging av EUs vanndirektiv, som etter EØS-reglene, er del av norsk lov. Med liten entusiasme sluttet kommunene seg til et initiativ fra fylkeskommune og Fylkesmann og søkte om skjønnsmidler for delfinansiering av prosjektet.

Fagmedarbeidere fra kommuner som er berørt har bidratt til å ivareta kravene i vanndirektivet til utredninger og planer.

Fylkeskommunen, Innovasjon Norge og NAV Aust-Agder reiste spørsmål om det burde utarbeides en felles næringsplan uten at det i denne omgang ledet til en slik prosess.

Agder politidistrikt utarbeidet en politirapport med forslag til endringer som ville medføre store konsekvenser for organisering av tjenesten i medlemskommunene. Herunder ville noen kommuner ville miste sine lensmannskontor. Rapporten ble drøftet i styret, men en vurderte det som mest hensiktsmessig å overlate oppfølgingen av denne saken til hvert enkelt kommunestyre med bakgrunn i at her hadde kommunen svært ulike interesser. Den nasjonale politireformen medførte at alle lokale prosesser foreløpig ble stilt i bero.

Tjenestetilbudet til tunge rusmisbrukere var oppe som tema og vurdert i lys av Samhandlingsreformen. Det ble etablert en arbeidsgruppe, men med bakgrunn i at Samhandlingsreformen i første omgang ikke kom til å omfatte rus/psykiatri var samarbeid på dette felt foreløpig ikke aktuelt.

Agder arbeidsmiljø IKS var tema, men konklusjonen var at det var uaktuelt å samarbeide om denne del av HMS-arbeidet.

Planprogram for og prosess omkring ny E18 var viktige saker i året for styret i Østre Agder.

Det pågikk en prosess med forventningsavklaring til samarbeidet i Østre Agder ute i medlemskommunene. Det var enighet om å utarbeide et strategidokument for samarbeidet som en ønsket ferdig før sommeren 2011.

I løpet av året gikk Risør inn i samarbeidet om felles overformynderi.

I årets siste møte ble det gitt en presentasjon av Friluftsrådet sør til stede.

Før årsskiftet meddelte Froland kommune at en ønsket å tre ut av samarbeidet. I henhold til vedtektene ville dette da skje fra 31/12 påfølgende år.

Aktivitet 2010

	Antall møter	Antall saker
Styremøter	9	67

Arbeidsåret 2011

Styret fikk etter kommunevalget 2011 ny sammensetning med ordfører Jan Dukene fra Tvedestrand som leder og ordfører Per Kristian Lunden som nestleder. Rådmann Jarle Bjørn Hanken ble leder av rådmannsutvalget. I perioden var det ingen kvinnelige styremedlemmer.

Det var mye oppmerksomhet omkring regionens samlede innsats for å styrke næringsutviklingen, men hovedvekten lå på å holde hverandre informert. Samtidig tar rådmennene de første initiativ i retning av å få utarbeidet en felles næringsplan.

I arbeidet med strategiplanen for Østre Agder ønsket en å tydeliggjøre målet om å bidra til å styrke regionen. En ønsket sterkere forankring av samarbeid i kommunestyre og bystyre. Videre understreket en viktigheten av at Froland opprettholdt medlemskapet og at Grimstad burde komme med. Strategidokumentet ble sendt til behandling i kommunene før sommeren.

Det ble tatt initiativ til en evaluering av brannvernssamarbeidet i Østre Agder. En viktig del av arbeidet besto i å gjennomgå og fornye finansieringsnøkkelen for felles brannverntjeneste. Dette ble en krevende prosess og først fra 2016 vil arbeidet være fullført.

Det framkom ønske i styret om å få gjort endringer i vedtektene til Friluftsrådet sør. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Åmli, Arendal og Vegårshei til å arbeide med saken. Østre Agder kunne ikke endre vedtektene eller organiseringen for Friluftsrådet Sør. Utredningsarbeidet representerte en saksforberedende for Østre Agder kommunene. Eventuelle endringer i organiseringen av friluftsrådet måtte behandles i tråd med gjeldende vedtekter for Friluftsrådet Sør. Politisk ledelse i Grimstad kommune var uenig i framgangsmåten Østre Agder valgte i denne saken. Styret mente en forholdt seg til vedtatt Strategiplan for Østre Agder pkt 3.7 om *Bedret struktur, styring og kontroll med regionens samarbeidsløsninger*. Samtidig ble de to kommunene Nissedal og Grimstad som ikke var medlem i Østre Agder, men deltakere i Friluftsrådet sør invitert til å ha egen representant i arbeidsgruppen som skulle vurdere behovet for endring av vedtektene til friluftsrådet. Nissedal valgte å delta i arbeidet, mens Grimstad ikke fant denne løsningen tilfredsstillende. Samtidig ga styret føringer på at Åmli skulle vurderes som lokaliseringssted for Friluftsrådet sør.

Regionplan 2020 var på dagsorden. Regionen var representert i de arbeidsgruppene som ble nedsatt for å utarbeide planen. Det ble et omfattende arbeid. I tillegg til deltakelse fra en ordfører og en rådmann var det mange fagmedarbeidere fra medlemskommunene som deltok i ulike arbeidsgrupper.

Oppfølging av sykehusets arbeid med Strategiplan for Sørlandet sykehus HF ble viktig både for administrasjon og politisk ledelse. Det ble lagt ned et stort arbeid for å få på plass samarbeidsavtaler mellom hver enkelt kommune og Sørlandet sykehus HF. Samhandlingskoordinatoren i Østre Agder gjorde en stor innsats for å få disse på plass. De ble underskrevet i desember 2011. Arendal kommune ble vertskommune for felles samfunnsmedisiner. Stillingen som samhandlingskoordinator ble formalisert. Harry Svendsen som hadde hatt stillingen i prosjektperioden fikk denne oppgaven. Dette var basert på en løsning der Østre Agder betalte 60 % av stillingen og resten ble benyttet til å iverksette Samhandlingsreformen i Arendal kommune.

Høyhastighetsbane var tema. Gjerstad kommune deltok på vegne av regionsamarbeidet i utredningsarbeidet som skjedde i regi av jernbaneverket. Utredningen forelå i oktober.

Regionens valg av deltakere i skoleeierforum ble drøftet. Styret uttrykte ønske om et samarbeidsforum for undervisningssektoren.

Sommeren 2011 var Arendal kommune nødt til å overføre sekretæren – Kåre Andersen - tilbake til arbeidet med Sørlandet kunnskapshavn på full tid. Samtidig hadde tidligere sekretær – Ole Jørgen Etholm - anledning til komme tilbake til Østre Agder etter at arbeidet revisjon av kommuneplanen var fullført.

Høsten 2011 forelå evalueringen av leseprosjektet. Samtidig ble prosjektet Økt læringsutbytte etablert i samarbeid mellom samtlige kommuner i fylket og fylkesmannens utdanningsavdeling. Hovedkonklusjoner fra leseprosjektet ble oppsummert slik i evalueringen:

- *Skolelederens rolle her er alfa og omega. Dersom skolelederen (rektor) tar fatt i utfordringene, utøver pedagogisk lederskap, følger opp og kontrollerer så skjer en positiv utvikling.*
- *Opplæring og kompetanseoppbygging er positiv og fører til utvikling*
- *Systematisk opplæring og fast struktur bidrar til økt leseferdigheter for elevene.*
- *Spesifikke tiltak ut fra behov/nivå som raskt iverksettes har størst effekt.*

I ettertid kan en spørre om den store satsningen som kommunene her i fellesskap gjorde, har ledet til varig styrking av leseopplæringen i regionen. Sekretariatets opplevelse er at oppfølgingen av satsningen i ettertid har variert mye mellom de deltakende skoler.

Arendal kommune påtok seg på vegne av Østre Agder å delta i prosjektet Universitetsbyen Grimstad, som hadde en parallell i prosjektet Universitetsbyen Kristiansand.

I møtet mellom regionrådet og Agder politidistrikt framkom det stor bekymring knyttet til ressurstilgangen for politiet i regionen. En valgte å komme med en uttalelse til politidirektoratet om det en anså som en bekymringsfull utvikling, som stod i sterk motstrid til den opptrappingsplan for politiet, som nasjonale myndigheter lå opp til.

De fleste kommunene i Aust-Agder etablerte i samarbeid med fylkesmannen et samarbeidsprosjekt med sikte på å styrke gjeldsrådgivingskompetansen i NAV/sosialtjenesten.

I løpet av året ble heftet Samarbeid på tvers i Østre Agder ferdig og formidlet til folkevalgte i medlemskommunene.

Spørsmålet om struktur for videregående opplæring i de fem kommunene Åmli, Vegårshei, Tvedestrand, Risør og Gjerstad ble drøftet i styret. Elevtallsutviklingen var bekymringsfull og fylkeskommunen understreket behovet for å gjøre strategiske endringer i videregående skolestruktur i øst.

Videre ble utfordringene knyttet til avvikling av Tellefsdal i Gjerstad drøftet, herunder iverksetting av prosjektet Fornyng 2020 som ble iverksatt med støtte av fylkeskommunen.

Mot slutten av året meddelte Froland at et enstemmig kommunestyre hadde valgt å videreføre medlemskapet i Østre Agder.

Aktivitet 2011

	Antall møter	Antall saker
Styremøter	11	79

Arbeidsåret 2012

Det ble avholdt to samlinger med de folkevalgte i kommunene. En samling var knyttet til problemstillinger omkring interkommunalt samarbeid der både fylkesmann og fylkesordfører bidro med innspill ut fra deres perspektiv på behovet for interkommunalt samarbeid. Herunder regionens behov for å stå samlet bak krav knyttet til forbedring av infrastrukturen. Den andre samlingen var spesifikt knyttet til utfordringer i samarbeidet mellom kommuner og Sørlandets sykehus. Herunder status for sykehuset i Arendal og planer for videre utviklingen av virksomheten her.

I året var fylkessammenslåing et viktig tema. Gjennom et klart flertall mot i folkeavstemningen i Aust-Agder så ble dette avvist.

Arbeidet for å få på plass ny E18 fra Tvedestrand til Arendal pågikk for fullt.

Arbeidet startet med sikte på å få på plass nytt fengsel i landsdelen til erstatning for Arendal fengsel og arresten ved politikammeret i Kristiansand. Fire alternativ i vår region ble presentert for departementet.

Som nevnt under 2011 så var arbeidet med oppfølging av Samhandlingsreformen godt i gang. Samhandlingskoordinatoren som kom i ordnede former fra 2011 fikk et bredere fagmiljø ved at 6 av kommunene ansatte en samfunnsmedisiner. Intensjonen var å bidra til styrket folkehelseperspektiv i kommunenes virksomhet.

Basert på vedtak i Stortinget i 2011 ble kommunen forpliktet til å opprette et tilbud om kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud (KØH) innen 1.1.2016. Som følge av dette inviterte Helsedirektoratet alle kommunene i Norge å søke om forsøksprosjekter som enkeltkommuner eller i interkommunalt samarbeid allerede i 2012. Forsøksprosjektene skulle finansieres gjennom øremerket midler fra oppstart og fram til 31.12.2015. Kommunene i Østre Agder besluttet allerede i mai 2011 å gå sammen om et forsøksprosjekt og søke om midler. På grunn av manglende statlige midler kom tilbudet først på plass fra 2013. På bakgrunn av samfunnsmedisinerens tidligere erfaring valgte Østre Agder at han sammen med samhandlingskoordinator prioriterte å få på plass et felles KØH - prosjekt som kunne utløse forsøksmidler. Samfunnsmedisiner bidro også til at kommunene fikk til rådighet datagrunnlag for å kunne vurdere og følge opp ordningen med kommunal medfinansiering av sykehustjenester. Etter valget 2013 vedtok Stortinget å avvikle denne ordningen.

Et viktig ledd under iverksettingen av Samhandlingsreformen var innsats for hevet faglig kompetansen i kommunene. Med midler og bistand fra KS ble det gjennomført et prosjekt for kommunene med sikte på økt fagkompetanse. Prosjektet med vekt på styringsdata og analysearbeid i helsesektoren pågikk inn i 2013. Grimstad kommune som hadde vært en sentral samarbeidspartner for Østre Agder under arbeidet med Samhandlingsreformen tok initiativ for å bli fullverdig medlem av samarbeidet om reformen. Dette ble formalisert i 2013.

Arbeidet i OSS(samarbeidsorganet mellom Sørlandet sykehus HF og kommunen) ble mer omfattende. Østre Agder var representert både i arbeidsutvalget og i styret.

Fire kommuner Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli anmodet Østre Agder om å bistå dem under utredning av spørsmålet om felles barnevern. Utredningsarbeidet mottok skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Aust-Agder. Telemarksforskning ble engasjert for å gjøre utredningen. Konklusjonen var at det var grunnlag for et slikt tilbud, men Telemarksforskning anbefalte at også Tvedestrand burde inngå i samarbeid for å kunne skape et solid faglig fundament for tjenesten. I 2014 ble det avklart at Tvedestrand var innstilt på å delta under etablering av felles barnevern, men forestillingen om at tjenesten skulle kunne være på plass fra 1/1-2014 var alt for optimistisk.

Politirådsmøter for regionen organiseres fra 2012 innenfor rammen av de fast oppsatte styremøtene. Erfaringen med denne måte å gjøre det på er tilfredsstillende, men det blir tidkrevende.

Tjenestetilbudet som nå følges opp gjennom Østre Agder omfatter overformynderi, krisesenter, legevakt og brannvesen. I løpet av året ble det enighet om å få på plass en felles medarbeider som skal følge opp kommunale veilysanlegg, men medarbeider var først på plass ved årsskiftet ett år etter.

Aktivitet 2012

	Antall møter	Antall saker
Styremøter	9	77

Arbeidsåret 2013

Antallet deltaker i samarbeidet økte formelt fra syv til åtte 1.oktober 2013 da Grimstad ble formelt opptatt, men i praksis deltok kommunen fullt ut i virksomheten med tale og forslagsrett, men uten stemmerett fram til det formelle vedtaket var fattet. Det var bred enighet om at dette styrket samarbeidet. Sekretariatet ble styrket gjennom at sekretariatsleder fikk 50 % stilling.

Det ble avholdt en dagskonferanse for de folkevalgte i medlemskommunene i samarbeid med Sørlandet sykehus HF med fokus på de nye muligheter en ser i helsesektoren ved bruk av velferdsteknologi og etablering av KØH (Kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud). Videre drøftet en samhandling mellom kommuner og Sørlandet sykehus HF. Sykehusets arbeid med Utviklingsplan 2030 ble et viktig tema.

Arbeidet med E18 fra Tvedestrand til Arendal var inne i en intensiv fase der Statens vegvesen og Aust-Agder fylkeskommune bidro med stor innsats under planleggingen av den nye traseen og Tvedestrand og Arendal bidro til effektiv plansaksbehandling. En opplevde at statsbudsjettet ikke samsvarte med de store lokale forventningene. Det bidro til forsterket innsats fra et samlet politisk miljø på Sørlandet overfor nasjonale beslutningstakere på samferdselsektoren.

DSB(direktoratet for sivil beredskap) skapte usikkerhet omkring 110-sentralens framtid ved å fremme forslag om felles 110-sentral for Telemark, Agder og Rogaland lagt til Stavanger regionen. Forslaget var teknisk ugunstig og de ble avklart at det var uaktuelt å slå Rogaland regionen sammen med de to andre. Fortsatt er det usikkerhet knyttet til den endelige plasseringen av 110-sentralen, men kanskje vil denne tjenesten forholde seg til de nye politidistriktene som Stortinget har vedtatt, og da vil 110-tjenesten forbli lokalisert til Stoa i de nye lokalene til Østre Agder brannvesen og med politistasjonen i Arendal som nærmeste nabo.

Arbeidet for å påvirke hvor et framtidig nytt fengsel lokalisert til Sørlandet ble fulgt opp og Østre Agder samlet seg om alternativet på Blakstadheia som felles forslag. Det ble presentert for den politiske ledelse i Justis- og beredskapsdepartementet.

Risør tok initiativ overfor samarbeidet for å utarbeide en felles strategisk næringsplan. Forslaget ble støttet av Aust-Agder fylkeskommune og alle kommunene unntatt Froland fattet bindende vedtak om å delta. Telemarksforskning ble engasjert for å bistå med grunnlagsmateriale for planarbeidet. Et aktiv planarbeid med involvering av politisk ledelse og næringsdrivende startet opp og det pågikk gjennom 2013 og hele 2014.

Det pågikk et intensivt arbeid med sikte på å få på plass felles barneverntjeneste. Samarbeidsavtale ble utarbeidet. Det ble avklart hvilke medarbeidere fra kommunene som skulle inngå i den nye tjenesten. Prosjektgruppa utlyste en konkurranse med sikte på valg av tilbyder for lokaler til tjenesten på strekningen fra Brokelandsheia til Tvedestrand langs E18. Vedtaket om lokalisering til Brokelandsheia forelå først i 2014. Ressurser til planarbeidet ble hentet fra skjønnsmidler og fra Østre Agders egne budsjettressurser.

Det ble fattet vedtak om å ansette en felles medarbeider med spesialkompetanse på veilysanlegg. Tidligere hadde Agder energi as hatt ansvar for drift av anleggene, men ansvaret var nå overført til kommunene for veilysanlegg de eier. Her valgte alle kommunene å bli med basert på en utgiftsfordeling der antall veilys hver enkelt kommune har, legges til grunn for fordeling av utgifter mellom kommunene. Den nye medarbeider kom på plass årsskiftet 2013/2014.

Arendal kommune anmodet medlemskommunen om å påta seg et delansvar for ATV som gir et oppfølgingstilbud til mennesker som har utøvet vold eller som har truet med bruk av vold overfor sine nærmeste relasjoner. Alle unntatt Gjerstad sa seg villig til å ta et delansvar for dette tilbudet der staten dekker 50 % av kostnadene mens Østre Agder samlet tar 25 % og Arendal kommune 25 %.

Østre Agder utarbeidet et saksgrunnlag for kommunenes behandling av Politireform NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte framtidens utfordringer. Med bakgrunn i at kommunenes interesse i denne reformen var svært forskjellig så valgt styret å overlate til hvert enkelt kommunestyre/bystyre å uttale seg til utredningen, men kommunene uttrykte at det felles grunnlaget de fikk gjennom Østre Agder var nyttig i deres videre saksbehandling.

Regionrådene i Agder er pålagt et ansvar for å bistå med den løpende oppfølgingen av Regionplan Agder. Østre Agder har i varierende grad klart denne oppgaven. Vi skulle ha gjort et felles arbeid opp mot likestillingsambisjonen i planen, men dette har stoppet opp. Under utarbeidelsen av strategisk næringsplan kunne vi ta hensyn til de føringer som ligger i regionplanen.

Som nevnt i innledningen til 2013 var politisk ledelse invitert til å drøfte Utviklingsplan 2030 for Sørlandet sykehus HF. Østre Agder la stor innsats inn i arbeidet for å påvirke planarbeidet med sikte på å ivareta de lokale interessene knyttet til fordeling av oppgaver mellom de tre lokasjonene ved sykehuset. Både regionen omkring Arendal og Flekkefjord opplevde det som utfordrende prosesser der det fortsatt er stor usikkerhet knyttet til de valg som er gjort i planen.

Stillingsressursen Østre Agder hadde knyttet til Samhandlingsreformen ble styrket i løpet av året ved at samhandlingskoordinator fikk økt sin stilling til 100 %. Dette var en viktig forutsetning for at vi kunne være tettere på det strategiske arbeidet opp mot Sørlandet sykehus HF, og oppnå gjennomslag for våre søknader om ulike nasjonale tilskuddsmidler. Over tid har Østre Agder innsats på helsefeltet gitt oss en posisjon på fagfeltet som har gitt grunnlag for ulike nasjonale utviklingsprosjekt på helsesektoren. Dette er svært verdifullt, men også krevende for fagmiljø i relativt små kommunale og de få medarbeiderne Østre Agder har kunnet stille til rådighet.

I året viste også alle kommunene på Agder at de kunne stå samlet i en tvist med Sørlandet sykehus knyttet til avtalen om utskrivingsklare pasienter. Uenigheten var knyttet til at kommunene hadde behov for mer dokumentasjon av pasientenes helsetilstand ved utskrivning fra sykehus (mangelfulle epikriser), og behov for å avgrense når på døgnet sykehuset kunne skrive ut pasienter varslingsstid ved utskrivning). Endelig enighet om kriteriene ble oppnådd primært fordi alle 30 kommunene på Agder samlet seg om et felles krav for å sikre pasientsikkerhet slik at kommunene skulle kunne yte pasienten et forsvarlig tilbud.

Etablering av KØH (kommunal øyeblikkelig hjelp døgntilbud) markerer en kraftig ekspansjon av virksomheten i samarbeidet gjennom tildeling av årlige forsøksmidler på over 20 mill i snitt hvert år i 2013, 2014 og 2015. Tilbudet ble etablert som en egen avdeling ved Myratunet i Arendal. Oddmund Suhrke som var tilsatt som samfunnsmedisiner fikk det medisinskfaglige ansvaret for tilbudet. Stillingen hans ble endret til ansvarlig KØH – lege. Janice Marcussen fikk administrativ og pleiefaglig ansvaret for utbyggingen av tilbudet. Samhandlingskoordinator Harry Svendsen, og daværende kommuneoverlege i Risør, Ottar Christiansen, var sentrale rådgiver i arbeidet. De var også kontaktledd overfor Helsedirektoratet og Sørlandet sykehus.

Inngangspartiet til KØH ved Myratunet i Arendal.

Det tette samarbeidet med sykehuset la grunnlag for en hospitantordning ved sykehusets akuttmottak i Arendal for nytilsatte sykepleiere i KØH og sykepleiere fra kommunenes hjemmetjenester. Dette ga stort læringsutbytte både for de deltakende sykepleiere og for sykehuset. Som tidligere nevnt ble kompetanseprosjektet i samarbeid med KS videreført i 2013.

Østre Agder hadde gjennom bruk av midler kommunene bidro med til samhandlingsreformen i forbindelse med KØH bygget opp en betydelig reserve som styret vedtok at skulle benyttes til en treårig felles satsning for kommunene på E-helse og velferdsteknologi. Samtidig ble Østre Agder med i den nasjonale satsingen på feltet, og fikk i oppdrag å etablere et pilotprosjekt for utprøving av digitalt nattilsyn i kommunene Risør, Grimstad og Arendal. Mer enn 5 mill.kr er mottatt til den satsningen.

Østre Agder overformynderi ble fra 1/7-2013 overført til Fylkesmannen.

Planer for nye lokaler til Krisesenteret ble presentert for styret av vertskommunene Arendal. Virksomheten hadde blitt drevet i lokaler som verken sikkerhetsmessig eller boligmessig holdt forsvarlig standard. Ombygging/utbygging av nye lokaler for virksomheten skjedde i 2014.

Også planene for ny brannstasjon på Stoa ble framlagt for styret. Denne stod ferdig i 2014. Herunder også nye lokaler for 110-sentralen.

Regjering og Storting ga de første signalene om en forestående nasjonal kommunereform gjennom den nye regjeringsplattformen. Styret var avventende til den prosess som ble satt i gang.

I årsberetningen blir Østre Agders informasjonsarbeid kritisert fordi den er for tilfeldig og at informasjonen til innbyggere og folkevalgte er mangelfull. Dette gir utfordringer med å skape legitimitet til et stadig økende interkommunalt samarbeid.

Det økonomiske fundamentet for samarbeidet er solid. Dette innebærer at det er liten risiko for at samarbeidet skal kunne komme til å belaste kommunene økonomisk ut over de faste avtalte bidragene gjennom kontingenten og til samhandlingsreformen, veilysmedarbeider og ATV.

Aktivitet 2013

	Antall møter	Antall saker
Styremøter	9	76

Arbeidsåret 2014

Østre Agder hadde ønske om å kunne samarbeide med våre naboregioner for å kunne påvirke realiseringen av viktige infrastrukturprosjekt. Styret støttet et forslag fra et fellesrådmannsmøte mellom Østre Agder og Grenlandsregionen om at styrene skulle møtes. Målet var å arbeide sammen om de felles utfordringer regionene har med

- å styrke utbyggingen av infrastruktur i samferdselssektoren
- hensyn til å øke tallet på arbeidsplasser
- levekårsutfordringer.

Bedre integrasjon mellom bo- og arbeidsmarkedsregionen Øst i Agder og Telemark kan bidra til å styrke begge regioner. I 2015 ble dette initiativet fulgt opp gjennom et felles styremøte.

I april tok styret i Østre Agder et initiativ for å samle de folkevalgte til et felles møte på Vegarheim for å presentere regjeringens Kommunereform. Dette møtet ble ingen suksess. Statssekretær Jardar Jensen som man forventet skulle gi kommunene gode styringssignaler i reformarbeidet knyttet til intensjoner, retningslinjer og ambisjoner for reformen, leverte ikke et innlegg som motiverte kommunene. Selv om representanten fra KS Frode M. Lindtvedt redegjorde for de nasjonale utredningene som forelå på en strukturert og god måte, så endte møtet ut med å passivisere kommunene i prosess som var igangsatt.

I junimøtet tok styret et nytt initiativ knyttet til Kommunereformen gjennom å etablere et samarbeid med Fylkesmannen og ved at reformarbeidet skulle være et fast tema på styrets møter. Videre skulle en i fellesskap søke om statlige midler til reformarbeidet. Froland kommune ga tilbakemelding om at de ikke ønsket å delta i et felles arbeid omkring denne reformen innenfor rammen av Østre Agder. Arbeidet ble fulgt opp i augustmøtet ved at det ble enighet om å lage et felles faktagrunnlag for de vurderinger som skulle skje under prosessen i den enkelte kommune. Dette for at hver kommune skulle kunne ivareta den utredningsplikt de var pålagt av Stortinget. Styret har understreket at det arbeidet som skjer

innenfor rammen av Østre Agder ikke skal være til hinder for lokale initiativ direkte mellom kommunene.

Ordførere og rådmenn ble invitert med Fylkesmannen til Nord-Jylland for å gjøre seg kjent med erfaringene derfra med den danske kommunereformen. I novembermøtet ga styret sin tilslutning til en skisse til disposisjon for de kommunale utredningene og en tidsplan for koordinert framdrift i kommunenes arbeid med kommunereformen. Behovet for åpenhet knyttet til den pågående reformen ble understreket. Selv om det var full åpning for kommunenes valg av løsninger så anbefalte styret at en vurderte alternativene videreføring av kommunestrukturen uendret og sammenslåing av alle åtte kommuner.

Statsbudsjettet ga grunnlag for optimisme for oppstart av ny E18 fra Tvedestrand til Arendal i 2015. Planer for trase og tilførselsveier kom på plass og arbeidet med grunnverv ble startet opp av Statens vegvesen. På dette grunnlag kunne regionens målrettede arbeid sammen med Aust-Agder fylkeskommune avsluttes med et vellykket resultat.

Samtidig gjør den gode framdriften ved Eidanger-parsellen at arbeidet for sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen blir stadig viktigere for vår region. Noe som også har sterk støtte i Grenlandsregionen. For landsdelen blir hevet standard på E39 og sammenkobling av jernbanen de to store satsningene vi må arbeide for å få inn i ny NTP(Nasjonal transportplan).

Den nye driftslederen for veilys for kommunene i Østre Agder kom på plass fra årsskiftet. Han jobber mot Agder energi for å få fram nødvendige driftsdata for anleggene. Videre ble det utarbeidet en veilysnormal for bruk i Østre Agder kommunene. Fra 2017 vil en få på plass en felles kontrakt for drift og vedlikehold av veilysanleggene i de åtte kommunene. Det pågår omfattende arbeid knyttet til utskifting av gjenstående kvikksølvvarmaturer. Dette arbeidet bidrar til redusert strømforbruk og det fjerner en alvorlig forurensningskilde. Økonomien i tiltaket er meget god. Det er ønske om en felles kartdatabase for veilysanleggene i Østre Agder.

Det ble anskaffet utstyr for å kunne kartlegge trafikkmengder og hastighetsnivå. Intensjonen er at kommunene skal kunne bruke utstyret trafikksikkerhetsarbeidet.

Regionen presenterte sitt lokaliseringalternativ for fengsel på Blakstadheia overfor den nye politiske ledelsen i Justis- og beredskapsdepartementet. Hele landsdelen har stått bak ønsket om å få lokalisert et nytt fengsel hit. Østre Agder mener at dette fikk betydning gjennom at ett av de to fengslene regjeringen foreslo bygget overfor Stortinget skulle legges til Sørlandet. Med grunnlag i regjeringen forslag om et fengsel til Sørlandet ble innsatsen for Blakstadheia enda viktigere. I dette arbeidet samarbeidet Froland kommune og Østre Agder tett. Mange politikere med tilknytning til regionen ble involvert i påvirkningsarbeidet. Erfaringen er at vi oppnår størst påvirkningskraft overfor flertallsposisjonen på Stortinget når vi kan mobilisere ordførere og varaordførere med partitilhørighet til regjeringspartiene eller støttepartiene.

Styret ga sin tilslutning til Strategisk næringsplan for Østre Agder som alle kommunene unntatt Froland har stått bak. Planen bygger på at alle næringsmedarbeiderne skal forbli forankret i den kommunen de nå er tilsatt, men at virkemidler som næringsfond,

etablerertjeneste med mer skal samles. Videre skal næringsmedarbeidernes innsats samordnes. For å kunne styrke den felles innsatsen ble det søkt om utviklingsmidler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets Byregionprogram. Arendal hadde fått tilsagn om slike midler i 2014 og kr.210.000 som ble utbetalt fra disse midlene brukes i oppfølgingen næringsplanen sammen med nye midler (kr.420.000) i 2015. Det ble samtidig gitt signaler om at regionen kunne forvente seg økte midler i 2016 og 2017, dog med forbehold om at midler stilles til rådighet i Statsbudsjettet. Forutsetningen er at regionen stiller med tilsvarende ressurser.

Østre Agder overtok 1.1.2014 med varighet til 31.12.2015 sekretariatsansvaret for OSS (Overordnet samarbeidsorgan) mellom alle 30 kommunene på Agder og Sørlandet sykehus HF. Harald Danielsen har på vegne av Østre Agder ledet OSS, mens samhandlingskoordinator Harry Svendsen har ivarettatt oppgaven som sekretær for OSS, og ledet arbeidsutvalget i OSS. Bente Somdal, ass. Kommunalsjef i Grimstad har vært sekretær i arbeidsutvalget i OSS.

For å styrke Østre Agders kapasitet til å følge opp arbeidet innefor helsesektoren har tidligere kommunelege Ottar Christiansen vært leid inn i 50 % stilling som medisinskfaglig rådgiver. Helse- og sosialsejfforum har hatt en sentral leder rolle for det omfattende samarbeidet i helsesektoren. De tok initiativ til iverksetting av to omfattende utredninger som selskapet Agenda Kaupang bisto Østre Agder med. Det var knyttet til framtidig legevakt tilbud og videreutvikling av KØH i regi av Østre Agder.

I forlengelse av KØH – prosjektet i Østre Agder igangsatt Østre Agder et utviklingsprosjekt ”Gode pasientforløp” under ledelse av Utviklingssykehjemmet i Grimstad. Målet med prosjektet er å sikre eldre og personer med kroniske lidelser gode pasientforløp når de mottar både kommunale helse- og omsorgstjenester og behandling på sykehuset, herunder fastlegens rolle i tilbudet og samhandling mellom ulike deler av kommunalt helsetilbud.

Både strategisk ledernivå (rådmenn og ordførere) og administrativt ansatte innenfor helsefeltet i Østre Agder hadde gjennom året mye oppfølgingsarbeid knyttet til Utviklingsplan 2030 for Sørlandet sykehus. Kommunene i Agder gikk sammen med sykehuset om å få utarbeidet en samfunnsmessig konsekvensanalyse og en ROS-analyse for forslagene som ligger i Utviklingsplan 2030. Kommunene i Østre Agder utarbeidet et felles grunnlag for høringsuttalelse til Utviklingsplan 2030. Under arbeidet var det tett kontakt med Lister regionråd.

Fra 2013 ble prosjektet Digitalt nattilsyn videreført og fra oktober kom Erland Kydland Faanes på plass som felles Ehelsekoordinator. Sammen med kommunene i Lister – regionen og kommunesamarbeidet i Knutepunkt Sør bidrar Østre Agder til at Sørlandet har tatt en nasjonal posisjon under utprøving og implementering av velferdsteknologi.

KØH-tilbudet ble bygget ut til det omfang som var forutsatt i avtalen med sykehuset, med til sammen 12 senger. Arendal kommune benytter tilbudet fullt ut, men det ligger en stor utfordring i å få alle kommunene i Østre Agder – samarbeidet samt Nissedal og Fyresdal, til å bruke tilbudet på lik linje.

Krisesenteret kom inn i sine nye lokaler i juni. Det ivaretar sikkerhet og bostandard for beboere og medarbeidere på en vesentlig bedre måte enn tidligere. Det er dessverre stort behov for tilbudet. Barn utgjør en økende andel av beboerne.

Den felles barneverntjeneste for de fem kommunene i øst fikk en humpet framdrift. Først trakk Vegårshei seg ut med bakgrunn i at ny tjeneste for denne kommunen ville innebære kraftig økning i kommunens utgifter. Dette ble avklart tidlig i året når den endelige kostnadsfordelingen på kommunene forelå. Dernest trakk Åmli seg fra samarbeidet helt i slutfasen med bakgrunn i at de ønske å vurdere et alternativ der de samarbeidet med Froland. Dette var blant annet relatert til at en ville se samarbeidet i lys av Kommunereformen. På slutten av året endret premissen seg igjen ved at Vegårshei fant at det ville bli for stor usikkerhet knyttet til å drive barnevernstjeneste videre på egenhånd og de ga på det grunnlag beskjed til Risør, Tvedestrand og Gjerstad om at de ønsket å tre inn i samarbeidet på nytt. Senere ble det og avklart at samtalene mellom Åmli og Froland ikke ledet fram til noe resultat. Derfor ba Åmli om å få tre inn i samarbeidet på nytt. Gjerstad inngikk på vegne av samarbeidet avtale med utbygger på Brokelandsheia om å starte reisningen av nytt bygg der den felles barnevernstjenesten disponerer første etasje. Leder for den nye tjenesten startet sommeren 2015 og samlet tjeneste vil være på plass i det nye bygget 1/1-2016.

I 2014 flyttet brannvesenet sammen med 110-sentralen inn i nye lokaler på Stoa i Arendal. Det er lagt stor vekt på HMS-hensyn i utformingen for å ivareta de ansattes helse. Den nye stasjonen inneholder ypperlige treningsfasiliteter og anlegg for vedlikehold og lagring av utstyr og biler. Sivilforsvaret har fått lokaler i samme bygg og politiet vil bli nærmeste nabo. Styret hadde i året fokus på brannberedskap i områder med konsentrert trehusbebyggelse. Regionen mottok nasjonale satsningsmidler for å styrke beredskapen på utsatte steder. Varslingssensorer i særlig sårbare trehusområder planlegges anskaffet.

Ny brannstasjon og 110-sentral på Stoa

Styret drøftet underskuddet på lærlingplasser i regionen. Det ble vedtatt å gjennomføre en undersøkelse av omfanget på kommunale og fylkeskommunale lærlingplasser i regionen. I samråd med fylkeskommunen ble det utarbeidet et spørreskjema. Dette ble distribuert til medlemskommunene og fylkeskommunen, men responsen ble svært mangelfull. Sekretariatet vil gjøre ett nytt forsøk på å få inn denne kunnskapen. Saken er svært aktuell da det rapporteres om stor mangel på lærlingplasser for de som er ferdig med de to første årene på videregående skole. Samtidig må Østre Agder erkjenne at samarbeidet må forholde seg til at svært mange av de deltakende kommuner har mindre administrativ kapasitet enn det oppgavene tilsier. Dette er langt fra det eneste eksempel på at enkeltkommuner ikke evner å følge opp felles initiativ. Vi har opplevd tendenser til det samme under oppfølging av felles innsats for å ta i bruk velferdsteknologi.

Grimstad kommune koordinerte en felles innsats gjennom Østre Agder slik at Arendal, Grimstad, Risør, Vegårshei og Åmli etablerte et samarbeid med Stiftelsen miljømerking med sikte på å styrket miljøfokus i kommunenes innkjøp.

Fra Grimstad kom det et initiativ for å utrede kremasjonsløsning som kunne dekke hele regionens behov for slike tjenester, herunder bidra til å redusere behovet utvidede arealer til gravfelt. I dag setter konsesjonsvilkårene for krematoriet ved Arendal kirkegård begrensninger for antallet kremasjoner til 200. Det dekker ikke regionens behov. Arendal har

ikke kunnet gi tilbakemelding på om de kan forplikte seg til å påta seg ansvaret for et utvidet tilbud. Arbeidet med denne saken vil følges opp videre.

Rådmennene tok initiativ til å få på plass et skolefaglig samarbeid innfor rammen av Østre Agder. Mandat for dette arbeidet kom på plass i november gjennom styrets vedtak slik at også skolefeltet kan bli prioritert i samarbeidet, slik det var de første årene etter etableringen med leseprosjektet.

Fortsatt sliter Østre Agder med å gi løpende informasjon via sine nettsider om virksomheten og sentrale initiativ. Sekretariatsleder er alene om å levere saker til nettsidene. Det innebærer at særlig den store helsesatsningen får for liten oppmerksomhet på nettsidene. I tillegg er siden gammeldags oppbygget og profilen tung. Med økningen i stillingen som sekretariatsleder så har mer blitt gjort, men det er fortsatt langt fra tilfredsstillende. Prosjektledere og fagmedarbeidere må få et delansvar for Østre Agders informasjonsarbeid.

Økonomien i Østre Agder er solid, men finansieringen av sekretariatet går så vidt i balanse når stillingen som sekretariatsleder ble utvidet til 60 %. Dette fordi betydelige midler benyttes til utredningsarbeid for eksempel knyttet til fengselslokalisering. Reduserte driftsutgifter i 2014 til Samhandlingsreformen ga grunnlag for å kunne beslutte at fellesprosjektet omkring bruk av velferdsteknologi kunne utvides fra to til tre år.

Aktivitet 2014

	Antall møter	Antall saker
Styremøter	9	88

Arbeidsåret 2015 fram til august

Fra årsskiftet ble Østre Agder administrativt omorganisert i Arendal kommune. For å skille virksomheten klart fra kommunens øvrige virksomhet ble den en egen enhet registrert i Brønnøysund registeret. Sekretariatsleder stillingen ble økt til 80 % fra årsskiftet. Fra styremøtet i mars gikk det en henvendelse til Arendal kommune for å få avklart om sekretariatsfunksjonen kunne utvides til 100 %. Tilbakemelding om at dette lot seg gjøre forelå til styrets møte i juni. Med bakgrunn i at behovet er minst i sommermånedene skjer utvidelsen først fra 1.september 2015. For første gang ble det lagt fram forslag til en virksomhetsplan for arbeidet i Østre Agder. Styret ønsker at det jobbes mer med dette dokumentet slik at eierkommunene kan gi folkevalgte økt innflytelse på innholdet.

I sitt første møte etter årsskiftet fikk styret presentert krematorieløsning som er valgt i Vestfold. Der er tilbudet ivaretatt gjennom et interkommunalt selskap som leverer et tilbud med høy miljømessig standard og med seremonilokaler tilpasset ulike livssyns behov for hele fylket. Gjennom presentasjon ble det dokumentert at det er store gevinster knyttet til å ivareta denne funksjonen interkommunalt. Fire kommuner eier selskapet som betjener hele fylket. Det er stordriftsfordeler knyttet til denne tjenesten. Ved å begrense behovet for nye kistegraver kan kommunene oppnå betydelige innsparinger. Gjennomsnittlig kostnad for en ny kistegrav i Larvik var kr.22.000 ved Tanum kirke. Styret ba på dette grunnlag om at det

skulle utarbeides et saksgrunnlag for en felles løsning av behovet. I styremøtet i mars ba styret om at det ble laget en skisse som innebærer en interkommunal kremasjonsløsning. Denne skissen skulle formidles til kommunene for å få avklart den kommunale interessen for deltakelse. Intensjonen var å få fram kommunenes interesse til 1.juni. Sekretariatet sviktet sine oppgaver under oppfølging av denne saken. Dette kan til dels tilskrives helt og delvis sykefravær i sekretariatet i perioden.

Arbeidsutvalget for Ehelse og velferdsteknologi fikk formalisert sine oppgaver gjennom vedtak av mandat i styret. Arbeidsutvalget kom via Helse- og omsorgslederforum (HLF) med forslag om at det skal utarbeides en strategisk rammeplan for satsningen på Ehelse og velferdsteknologi innenfor rammen av Østre Agder. Dette ble vedtatt i styret.

Som en oppfølging av regionplanen fikk styret en presentasjon av grønt batteri. Intensjonen var å mobilisere alle politiske krefter i landsdelen for å sikre at det i forbindelse med legging av kraftkabler til Tyskland og England legges fiberkabler. Da legges fundamentet for at store lagringsanlegg for data kan legges til Sørlandet. Herunder kunne en ta i bruk miljøvennlig kraft til en konkurransedyktig pris. Med bakgrunn i landsdelens utfordringer med å skape nye arbeidsplasser er denne satsningen meget viktig.

Styret stiller seg bak arbeidet for å følge opp legevaktutredningen. I dette inngår utredning av muligheter og utfordringer knyttet til å bygge nye lokaler for legevakt og KØH i tilknytning til sykehuset. Videre ble det igangsatt ett telemedisinsk samhandlingsprosjekt i samarbeid med Sørlandet sykehus. I april ble det gitt rom for en betydelig utstyrmessig satsning ved KØH-tilbudet. Til dette ble det avsatt kr.300.000. I samme møte besluttet styret å starte utprøving av et ambulant KØH-tilbud med en budsjetttramme på kr.100.000.

Som en oppfølging av Samhandlingsreformen vil styret at det gjennomføres en utredning med sikte på å avklare om det skal etableres et interkommunalt tilbud til pasienter med psykiske lidelser eventuelt i kombinasjon med rus.

Styret ga en anbefaling til disposisjon for kommuneutredningene. Videre ble det informert om at samarbeidet var tildelt kr.746.000 til arbeidet med reformen. Det ble også bestemt at ungdomsrepresentanter skulle samles for å komme med synspunkt på hva som er viktig verdier å ivareta under arbeidet med reformen. Samlingen ble gjennomført og det foreligger et notat med de synspunkt som framkom. I februar møtte styret Fylkesmannen og hans medarbeider for oppfølging av kommunereformen med sikte på å framlegge status for arbeidet. I henhold til opprinnelig prosjektplan skulle det ha vært en samling av de folkevalgte omkring kommunestrukturprosessen før ferien. Tidspunktet ble revurdert i lys av hvor langt kommunene hadde kommet. Foreløpig er samlingen utsatt over sommeren. Samtidig ble det understreket at flest mulig folkevalgte burde delta på det seminaret om reformen som ble gjennomført 28.mai i Risør og som Østre Agder bidro til finansieringen av gjennom tilskuddet fra fylkesmannen. I juni vedtok styret at det skulle gjennomføres en intervjuundersøkelse for å få fram befolkningens syn.

Ungdomsrepresentanter fra Østre Agder samlet til workshop på Eikely for å drøfte hva som skulle prioriteres i kommunereformarbeidet. Her var oppgaven å fokusere på positive sider ved egen kommune og de andre kommunene i samarbeidet.

En politisk arbeidsgruppe ga på oppdrag av Østre Agder en uttalelse til innstillingen fra Sykehusdirektør Jan Roger Olsen vedrørende Utviklingsplan 2030 før sykehusstyrets behandling av forslaget.

Vegårshei kommune anmodet Østre Agder om å engasjere seg i videreutviklingen av VSA (Vegårshei ski- og aktivitetssenter) som regionalt anlegg. Styret støttet en henvendelse til Kulturdepartementet vedrørende den foreslåtte regionale medvirkningen. Dialogen med departementet viste at nivået på den foreslåtte regionale medvirkningen ikke var tilstrekkelig til at det ville bli gitt ekstra spillemidler til utbyggingen. Saken er således uavklart.

Det var tidligere avtalt at sekretariatet skulle legge fram forslag til program med budsjett og finansieringsplan for et studiebesøk av styret i Østre Agder til Brussel. 13.mars bestemte styret at studieturen skulle gjennomføres 1.juni til 4.juni og at vi skulle be om bistand fra Sørlandets Europakontor for gjennomføringen. Slik bistand fikk vi, i tillegg stilte KS i Brussel opp med verdifull hjelp. Med bakgrunn i sykdom ved sekretariatet hadde ikke besøket latt seg gjennomføre uten hjelpen som ble gitt fra disse. Alle ordførere stilte, men leder av opposisjonen i Arendal var forhindret. I tillegg deltok seks rådmenn og sekretariatsleder. Konklusjonen etter besøket var at vi møtte svært kunnskapsrike mennesker med mange ulike roller for Norge og EU. Betydningen av det som skjer innenfor rammen av EU for kommunenes virksomhet ble godt dokumentert. For ordførere og rådmenn var kompetanseheving og oppdateringen om disse forholdene nyttig.

I mars gjorde styret sitt endelige vedtak av Strategisk næringsplan etter at denne hadde vært til behandling i de syv deltakende kommuner.

Styret drøftet hvordan man best skulle følge opp arbeidet for fengselsplassering på Blakstadheia. Det var enighet om å bruke alle tilgjengelig kanaler overfor Stortinget. Administrasjonen utarbeidet en brosjyre som ble formidlet til samtlige Stortingsrepresentanter. Østre Agder samt Froland kommune fikk anledning til å presentere planene for fengsel på Blakstadheia overfor sentrale beslutningstakere på Stortinget. Ordfører Reidar Saga representerte ordførerne i Østre Agder på dette møtet der også sekretariatsleder var tilstedet. Østre Agder framstod samlet og med et meget godt alternativ. Beslutningen som ble fattet av Stortinget før sommeren falt ut til fordel for Blakstadheia, Mandal og Evje. En beslutning som er meget tilfredsstillende sette ut fra regionens interesser.

Regional transportplan for Agder var lagt ut på høring. Det var enighet om at Østre Agder skulle uttale seg samlet i tillegg til at kommunene kunne komme med egne innspill ut fra egne særlige behov. Uttalelsen fokuserte på sammenkobling Vestfoldbanen/Sørlandsbanen og et videre arbeid for å bygge ut en kystnær jernbane fram til Kristiansand. Videre ba en om at Rv.41 fikk sterkere fokus ikke minst for å legge til rette for større og tyngre tømmertransporter. Videre må den regionale transportplanen legge vekt på ressurser for å bedre tilbudet for gående og syklende. Bedret veitilknytningen for Eydehavn og Gullknapp må være et mål. Uttalelsen tok og opp utfordringene knyttet vedlikeholdsetterslepet på fylkesveinettet. Ved den endelige behandlingen av høringsuttalelsen ble det lagt inn premisser om at det skal arbeides for at hele E18 på strekningen fra Risør til Grimstad må bygges ut til firefelts standard. Videre må stamveien RV41 få vesentlig standardheving.

Regjeringen har igangsatt arbeidet med KVVU for sammenknytning av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. Dette er et meget viktig første skritt for å få prosjektet inn i framtidig NTP. Politisk ledelse i regionen følger opp arbeidet.

Med bakgrunn i at både Skolelederforum og arbeidutvalg for Ehelse og velferdsteknologi hadde fått på plass mandat var det naturlig at dette også ble gjort for kommunalsjefforum. Mandat for denne virksomheten ble gitt i styremøtet i april og samtidig ble navnet endret til Helse og omsorgslederforum.

På styremøtet i Brussel ble det understreket at regionen må arbeide for å påvirke lokalisering av Fylkesmannsembetet.

*Styret og rådmennene under besøket til **Committee of the Regions – The EU`s Assembly of Regional and Local Representatives** i Brussel.*

Oppsummering og konklusjoner

Denne gjennomgangen viser bredde og variasjon i virksomheten som har fått meget betydelig omfang særlig de siste fire år. Dette omfatter både driftsoppgaver og utviklingsoppgaver.

Kommunenes bruk av og interesse for Østre Agder er stor. Oppsummeringen viser at bakgrunnen for dette både har faglig begrunnelse og ønske om rasjonelle løsninger. Mange kommuner opplever at viktige driftsoppgaver er sårbare og de mener at det å løse oppgaven i fellesskap bidrar til høyere faglig standard og til å gi tilbudet økt robusthet.

Sykdomsperioden for sekretariatsleder fra midten av april og ut mai i 2015 synliggjorde hvor sårbar virksomheten blir med så lite sekretariat. I normalsituasjonen fungerer ordningen med en person godt, men det hadde vært en vesentlig styrke om for eksempel en medarbeider med ansvar for Østre Agders nærings-satsing kunne ivareta en stedfortreder funksjon.

Når en ser på dagens samarbeid så er det sterkt preget av en tung satsning på felles løsninger i helsesektoren. Her vurderes også ytterligere samarbeid innen psykiatri og rusbehandling. Mange interkommunale tjenester løper normalt uten hyppig involvering av Østre Agder, men samarbeidet fungerer som et nyttig forum når det må skje endringer i driften eller når det skal iverksettes utredninger på tjenestefeltet. Et eksempel på dette er det pågående arbeidet for framtidig lokalisering av legevakt eventuelt sammen med KØH.

Mens store ressurser kanaliseres fra Helsedirektoratet til forsøks og utviklingsprosjekt på kommunalt nivå så er den statlige ressursbruken til utviklingsarbeid i undervisningssektoren statlig styrt med betydelig mindre direkte medvirkning fra kommunene. Det har gjort undervisningssektoren vesentlig mindre relevant for samarbeid mellom kommunene. Ingen kartlegging kan dokumentere om den ene eller andre løsningen bidrar til best resultat.

Samarbeidet utfordres av hensynet til god demokratisk forankring av arbeidet. Vi kan ikke si at Østre Agder klarer å involvere de folkevalgte i medlemskommunene godt nok i den løpende virksomhet. Dette må forbedres for å imøtekomme de krav innbyggerne bør stille til oppgaver som skal løses interkommunalt.

Erfaringen viser at Østre Agder evner å håndtere oppgaver som det bare er aktuelt å løse for noen av de deltakende kommuner. Erfaringen med kremasjonssaken viser likevel at sekretariatet blir handlingsrammet når en sentral kommune sitter med premissene for hvilke løsninger som kan velges. En kremasjonsløsning uten Arendal gir liten mening.

Tid viser seg å være viktig. Felles barnevern som på ett tidspunkt var helt uaktuelt får ny aktualitet og iverksettes for de med dette behov. Nasjonale signal kan plutselig bidra til at det kommer ny fart i utredning av saker som har stått i stampe slik vi nå ser når det gjelder etablering av felles tjenestetilbud i psykiatrien.

Resultatet av Kommunereformen må vi forvente at vil få stor betydning for om og hvilket Østre Agder det blir behov for i framtiden. Opprettholdelse av Østre Agder er ikke et mål, men må eventuelt bygge på ønsker og behov i de kommuner som for framtiden skal eie virksomheten. Hvis det blir en eller annen form for videreføring, så vil det tillitsfulle samarbeidet Østre Agder har vært bygget på, være et eksempel til etterfølgelse for de

ordførere som skal delta i ledelsen videre. Perspektivet må være hva gagner alle innbyggerne i vår region og ikke bare innbyggere i kommunen til den enkelte representerer.

Ordførere og rådmenn har lagt ned mye arbeid i Østre Agder. Det samme har nøkkelmedarbeidere i kommunene gjort. Skal arbeidet lykkes videre må deres opplevelse av å ha nytte av det som foregår i Østre Agder være sterk. Fram til nå har oppmøtet vært meget godt og viljen fra den enkelte deltaker til å påta seg oppgaver vært god. Det understreker at skal Østre Agder lykkes så er det at vi drar lasset i lag avgjørende. Gjennom samarbeidet får kommunene i Østre Agder grunnlag for ulike politiske kontakter på nasjonalt nivå. Det gir kommunene mye større innflytelse enn de ville fått om de stod alene.

Samarbeidet gjennom Østre Agder har bidratt til at regionen har kunnet hente inn betydelige nasjonale midler til forsøk og utviklingsarbeid. Det vises til egen statistikk for omsetningen gjennom Østre Agder. For innbyggerne i Østre Agder er dette først viktig når de ressurser vi får stilt til rådighet bidrar til et nytt eller forbedret tjenestetilbud til innbyggerne i de deltakende kommuner. Eller når det som iverksettes gjennom samarbeidet bidrar til bedre infrastruktur og til økt tilgang på arbeidsplasser.

Gjøkunge eller fugl Fønix – det er ikke enkelt å konkludere. Vokser det interkommunale samarbeidet på bekostning av de kommunalt baserte tjenestene så vil for utstrakt interkommunalt samarbeid på sikt undergrave kommunens og bystyrets/kommunestyrets selvstendige rolle. Bidrar interkommunalt samarbeid til bedre oppgaveløsning eller gir det kommunene evne til å løse uløste utfordringer så bidrar det til å styrke kommunal sektors rolle i offentlig forvaltning.

Veksten i statlig sektor både i bredde, dybde og størrelse bidrar ikke til å styrke det kommunale forvaltningsnivået. Interkommunalt samarbeid kan bidra litt til å demme litt opp for behovet for en slik sterk vekst på statlig nivå. Hvis vi har tro på at beslutninger om velferdstilbud bør fattes så nær innbyggeren som mulig så er det vesentlig bedre at avgjørelsen fattes i kommunen eller gjennom et interkommunalt samarbeid enn gjennom ytterligere statliggjøring av offentlig tjenesteproduksjon.

Arendal 4.august 2015

Sekretariatsleder for Østre Agder

